

Annotatie.

Aan	Bart van der Vossen	Datum	4 december 2023
Onderwerp	Windpark Rijnenburg en Reijerscop, overleg met RWS op 5 dec 2023	Van	5.1.2.e
		Doorkiesnummer	5.1.2.e
Kopie	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	E-mail	5.1.2.e@utrecht.nl
		Bijlagen	

Beste collega's

Deze annotatie geeft voorinformatie voor het overleg op directeursniveau op 5 december 2023, 16.30 uur in TEAMS.

Aanwezig bij het overleg:

- RWS, Mattie Busch (directeur netwerkontwikkeling M-NL)
- RWS, Dik Rouwenhorst (hoofd netwerkontwikkeling en visie M-NL)
- 5.1.2.e (adviseur 5.1.2.e)
- Gemeente Utrecht, Bart van der Vossen (directeur Ruimte)
- Gemeente Utrecht, 5.1.2.e (gebiedsregisseur 5.1.2.e)
- Gemeente Utrecht, 5.1.2.e (projectmanager 5.1.2.e)

Het windplan en effecten op verkeersveiligheid

Initiatiefnemer RijnEnergie cs heeft de ontwikkelrechten voor het ontwikkelen van een wind- en zonplan in de polders Rijnenburg en Reijerscop. RijnEnergie heeft grondposities verkregen waar ze in totaal 4 windmolens op kunnen realiseren. Er is binnen de huidige grondpositie te weinig ruimte voor de ontwikkeling van een zonneveld.

Uit onderzoek van Adviesdienst Mens & Veiligheid en de Pauwen Penproducten blijkt dat de windmolen naast knooppunt Oudenrijn zorgen voor dermate visuele afleiding dat dit een bedreiging is voor de verkeersveiligheid, zowel permanent als tijdens de bouwphase. Het gaat voornamelijk om het verkeer op de verbodingsboog A2 A'dam naar A12 Arnhem.

In de zienswijze op het bestemmingsplan heeft RWS de gemeente verzocht om mitigerende maatregelen te treffen danwel de positie van de windmolen naast het knooppunt te heroverwegen

Door de nabijheid van de bovengrondse hoogspanningsverbinding (blauwe lijn) en de benodigde veiligheidszone tussen windmolen en de hoogspanningskabel (groene cirkel), is het verplaatsen van de molen nagenoeg niet mogelijk. Tegelijkertijd speelt hier ook de opgave van een nieuw hoogspanningsstation voor TenneT (groveweg zoekgebied met gele stippellijn). Dit station mag niet binnen de veiligheidszone van de windmolen staan (groen cirkel).

Welke mitigerende maatregelen stellen we voor?

Op basis van onderzoek heeft RijnEnergie een aantal maatregelen aangedragen die het negatieve effect op de verkeersveiligheid mitigeren.

Deze maatregelen zijn:

- Verwijderen van bosschages in voortraject om windmolen voor weggebruiker continue in zichtveld te houden (zie foto)
- Afleiding in de buitenbocht A2>A12 wegnemen door het accentueren van de bocht:
 - o Toevoegen van bosschages
 - o Toevoegen van bochtschilden op geleiderail (zie foto vbl)
 - o Toevoegen van ledverlichting
- Toevoegen van geleiderail in de binnenbocht A12>A2

RWS geeft aan dat deze maatregelen niet passen binnen de richtlijnen van een wegontwerp en wil hier niet aan meewerken op haar areaal. Daarnaast stelt RWS dat de veiligheid van de weggebruikers nog steeds onvoldoende geborgd is. De zorgen zijn er ook over de aanlegsituatie.

Het proces met RWS tot nu toe

De gesprekken met RWS zijn op gang gekomen bij de voorbereiding van het bestemmingsplan.

- **15/12/22** In het vooroverleg over het voorontwerp bestemmingsplan heeft RWS de gemeente attent gemaakt op de Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken. Hierin staat dat aanvullend onderzoek door initiatiefnemer naar verkeersveiligheids-effecten nodig is als de windturbine nabij een knooppunt of aansluiting wordt geplaatst. Deze beleidsregel is van toepassing op de meest oostelijk gelegen windturbine.
- **Feb-juni '23** Initiatiefnemers en gemeente hebben in de periode februari-juni aanvullend onderzoek uitgevoerd en enkele overleggen met RWS gevoerd. Hieruit blijkt dat de windmolen naast knooppunt Oudenrijn zorgt voor dermate visuele afleiding dat dit een risico is voor de verkeersveiligheid (zowel permanent als tijdens de bouwphase) (rijtaakverzwaring).
- **3/7/23** In de zienswijze op het bestemmingsplan heeft RWS de gemeente verzocht om mitigerende maatregelen te treffen danwel de positie van de windmolen naast het knooppunt te heroverwegen.
- **17/8/23** Een door RWS aangedragen adviseur, heeft diverse mitigerende maatregelen voorgesteld waaronder het plaatsen van bochtschilden en bosschages. Deze maatregelen zijn voorgelegd aan RWS en besproken op 17/8/23.

- **9/10/23** RWS geeft in een schriftelijke reactie aan dat deze maatregelen niet passen binnen de richtlijnen van een wegontwerp en hier niet aan wil meewerken op haar areaal. Daarnaast stelt RWS dat de veiligheid van de weggebruikers nog steeds onvoldoende geborgd is.
- **21/11/23** Overleg met 5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e (RWS) en 5.1.2.e (RWS) over mogelijkheden om de belangen van verkeersveiligheid en duurzame energie bij elkaar te brengen. RWS blijft bij haar eerdere standpunt en geeft aan geen andere mogelijkheden te zien om de windmolen te handhaven op deze locatie. Ook geven onze gesprekspartners aan dat verdere gesprekken (escalatie) zinloos zijn zolang de positie van de windmolen hetzelfde blijft. Ook is besproken dat een weging van belangen alleen op het niveau van het ministerie danwel bij de rechter kan plaatsvinden. Als we hiertoe overgaan, doen we dat in goed overleg met elkaar.

Geplande gesprekken:

- **4/12/23** Gesprek op ambtelijk niveau over conclusies van RWS over de mitigerende maatregelen en onze reflectie daar op. Tevens het onderzoek naar de effecten van een beperkte verplaatsing van de windmolen (zie onder)
- **5/12/23** Gesprek op directieurniveau. Hoe gaat het vervolg er uit te zien als we doorgaan met het huidige plan met 4 molens, hoe trekken we als overheden hier gezamenlijk in op.
- **11/12/23** Gesprek op bestuurlijk niveau (wethouder/HID).

Is er een alternatief?

Er is een mogelijkheid om de oostelijke molen circa 100 m naar het westen te schuiven. RijneEnergie heeft daar een extra grondpositie.

Nadeel van deze positie is dat de molen dichterbij een woning komt, hoewel nog steeds binnen de norm van 45 dB Lden. Verder opschuiven van de positie is nu (nog niet) mogelijk omdat de windmolen dan in de invloedssfeer van een bovengrondse hoogspanningsverbinding komt (die op termijn zal verdwijnen).

De alternatieve positie is door de Pauwen Penproducties onderzocht op verkeersveiligheid. De conclusie is dat dit wel leidt tot een minder negatief effect op de verkeersveiligheid, maar dat de mitigatiemaatregelen nog wel nodig zijn.

Aandachtspunten voor dit alternatief:

- Het is pas een interessant alternatief als RWS vindt dat dit een minder of helemaal negatief effect op de verkeersveiligheid meer heeft. Dit bespreken we in het overleg van 4 december;
- Het betreft een perceel waar het consortium RijneEnergie een overeenkomst heeft met de grondeigenaar;
- De bovengrondse verbinding gaat op termijn verdwijnen, er ontstaat dus schuifruimte. Tegelijkertijd zoekt TenneT juist in dit gebied naar een plek voor een nieuw hoogspanningsstation; Een hoogspanningsstation en hoogspanningsverbinding (boven of onder de grond) mogen ivm veiligheid niet binnen de werpafstand van een windmolen staan/liggen. Dat is in dit geval 219 m.
- We onderzoeken of de mogelijkheid van verplaatsen nog aan het huidige bestemmingplan toe te voegen is, maar naar alle waarschijnlijkheid moet een nieuwe planologische procedure worden doorlopen (de consequentie hiervan is een langere doorlooptijd en extra kosten voor de gemeente en initiatiefnemer);

- Er ontstaat een afhankelijkheid van proces en planologische procedure van het nieuwe hoogspanningsstation en de verkabeling; Hierdoor vertraagt de gehele realisatie van het windpark en/of kan het windpark niet in een keer gerealiseerd worden.

Wat zijn de procedurele mogelijkheden?

We zien nu 3 mogelijke juridische routes voor het windplan. De afweging van deze opties ligt deels ook bij initiatiefnemer RijnEnergie cs. Naast juridische opties is een zwaarwegend argument ook dat het initiatief voor 50% in lokaal eigendom is van RijnEnergie en Windvogel met een grote achterban en grote investering van maatschappelijk geld.

Optie 1: Vasthouden aan huidig plan met vier molens: we maken een afweging van alle belangen en besluiten geen aanpassing van het plan te doen. We gaan door met de vaststellingsprocedure.

- Het is niet eenvoudig om een goed onderbouwd antwoord te geven op de zienswijze. Twee adviseurs zeggen dat mitigerende maatregelen nodig zijn om de verkeersveiligheid niet te verslechteren, en Rijkswaterstaat geeft aan deze maatregelen niet te kunnen uitvoeren. Als gemeente kunnen we deze maatregelen niet afdwingen.
- RWS en ministerie zullen gaan afwegen of ze de beroepsprocedure willen volgen. We gaan in gesprek met RWS en ministerie om te verkennen wat dit betekent voor de procedure.
- De verwachting is dat de rechter de zienswijze van Rijkswaterstaat zwaar weegt. Het risico is groot dat dit plan in beroep onderuitgaat.
- Het risico dat Raad van State het hele windmolenplan vernietigt op basis van de zienswijze van RWS lijkt niet groot, maar zeker weten doen we dat niet. Bij verlies van het beroep betalen we ook de beroepskosten;
- Te verwachten is dat deze optie in College en Raad niet positief wordt ontvangen.

Optie 1a:

- We onderzoeken nog of het mogelijk is om een (beperkte) verschuiving van de vierde molen binnen het bestemmingsplan mogelijk te maken.
- Deze optie is alleen interessant als RWS aangeeft dat een kleine verschuiving als een oplossing wordt gezien.

Optie 2: Opknippen plan: huidige procedure voor drie windmolens voortzetten. Aparte procedure voeren voor vierde molen (al dan niet op een andere locatie)

- De juridische risico's voor het sneuvelen van de vierde molen liggen nu geheel bij de separate procedure. Niet meer bij het basisplan van drie molens;
- Een aparte procedure opzetten kost gemeente en RijnEnergie wel extra geld en tijd, en moet onder de omgevingswet worden gevoerd.
- Voordeel is dat er ook tijd is om alternatieve opties van de locatie kunnen worden onderzocht.

Optie 3: Schrappen van de vierde molen en doorgaan met een plan van drie windmolens.

- Dit levert meeste zekerheid op voor de drie molens en we kunnen direct door met vaststelling van het bestemmingsplan.
- Minder energieopbrengst (geen 90 GWh maar circa 67,5 GWh opwek). In de RES1.0 staat windenergie in het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop opgenomen met een opbrengst van 120 Gwh voor windenergie. Met het weghalen van één molen raakt dit doel helemaal uit zicht.

Zowel optie 2 als 3 zorgt voor duidelijkheid voor het plan van drie molens. Voor deze molens lijken nu geen tot beperkte risico's te zijn. Het is ook een duidelijk statement richting de omgeving (incl grondeigenaren) dat de windmolens er gaan komen.

Alternatief windplan consortium grondeigenaren

Het consortium van grondeigenaren heeft op 1 dec j.l. een alternatief wind- en zonplan ingediend. Ook in dit plan staat er een windmolen naast het knooppunt Oudenrijn. Het consortium grondeigenaren wil graag met RijnEnergie en gemeente in gesprek om te komen tot een optimalisering van het plan irt de gebiedsontwikkeling.

Woordvoeringslijn van gemeente:

RijnEnergie is geselecteerd als initiatiefnemer voor wind- en zonne-energie in de polders Rijnenburg en Reijerscop. De gemeente heeft toegezegd aan hun plan mee te werken.

Input voor gesprek met RWS: de discussie blijft hetzelfde. Het geeft hooguit aan dat de grondeigenaren mogelijk ruimte kunnen bieden om naar een alternatieve grondpositie te kijken voor de meest oostelijke molen.